

El Carne i València

La devastació soferta pel barri del Carne durant els darrers anys potser li ha fet perdre el caire romàntic que li atribuïem els ciutadans de València. No se sap ben bé per quina raó s'identificava com el barri vell més genuí, hi surava una certa idealització del seu passat. Com diem, aquesta imatge està modificant-se.

No és exacte això de l'antiguitat. Els orígens romans de València se situen al barri contigu de la Seu. Dins del recinte àrab només hi havia una part petita de l'actual Carne, per bé que la de trama més singular, i quedaven fora alguns pobles que després van quedar dins les muralles cristianes. Però totes aquestes històries tenen poc a veure amb la forma com se l'ha percebuda. El sabor romàntic possiblement té unes altres explicacions.

En primer lloc, al Carne hi ha els trossos millor conservats de la trama medieval, precisament en el que era zona interior de les muralles àrabs, de les quals resten dretes quatre torres que són escassament conegudes a València, no podien ser-ho, perquè encara estan situades dins d'illes del barri. El singular canemàs de carrerons i places que hi ha entre les vies de Serrans i de Dalt, i la varietat idíllica que desplega el Carne, han creat la imatge d'antic. Afortunadament, són escasses les operacions quirúrgiques que l'urbanisme local hi ha practicat, a diferència dels altres barris de la Ciutat Vella: de nova construcció només són els voltants de la plaça de Vicent Iborra.

Però potser ha contribuït més a aquesta percepció romàntica el fet que siga el Carne un barri sense grans comerços, sense els carrers de botigues d'altres zones, sense el terciari que va omplir el centre de València, ni els equipaments administratius i institucionals que han deixat la seua petjada en uns altres sectors. Ací rau l'encant i el desavantatge del barri, perquè si ha pogut mantenir el sabor d'un passat, no s'ha fet quasi res per imbricar-lo en la funcionalitat de la vida ciutadana.

No és que el Carne no haja tingut un tràfec històric intens. Per la plaça de Sant Jaume hi hagué un alfòndec important, que albergaria botigues, magatzems, posada i transaccions comercials. La morenia s'hi instal·là a la vora de les muralles àrabs, entre els carrers de Quart i de la Corona, fins que va ser assaltada i expulsats els seus ocupants. A l'angle nord-oest hi hagué un dels bordells més famosos de tota la Mediterrània, el Partit, també con-



Malgrat tot, el Carne encara conserva en alguns llocs el seu sabor.

PAFA GIL

gut com la Pobra de les Fembres Pecadrius, que perdurà alguns segles. Més endavant hi ha un curiós recanvi: després de la Contrareforma s'hi funden diversos convents i, a partir del segle passat, sembla especialitzar-se a acollir asils i centres de misericòrdia (la Beneficència, l'Associació dels Desemparats...). Encara en queden i potser contribuïren a la relativa quietud que va caracteritzar el barri.

Aquest seria el tercer factor explicatiu de la percepció sentimental que València ha tingut del Carne. L'aire assossegat el creava la població artesana que clarament ha predominat al barri durant segles. Blanquers o adobadors de pell, tintorers, soguers, terrissers, pelaires... es repartien el Carne especialitzant-ne algunes vies. Aquesta gent, fins no fa gaire valenciano-parlant monolingüe, no ha desaparegut del tot. Ells han estat els principals protagonistes del barri.

Quan l'Acadèmia i l'Escola de Belles Arts s'instal·laren al costat de l'Església del Carne, certa component bohèmia s'hi barrejà i contribuï a l'aire peculiar. Als anys seixanta, un local anomenat Capsa 13, freqüentat per joventut, inicià una tradició més moderna. A hores d'ara es perllonga en la vida nocturna, no precisament callada, dels bars i els cafetins del carrer dels Cavallers, la plaça de Sant Jaume, el carrer de Dalt o a la mateixa plaça del Carne.

Potser tot això explica el caire romàntic, amb la paradoxa que no es tracta de la València més monumental. La Llotja, la

Generalitat, la Seu, el Mercat Central, Sant Domènec, o el Palau de Justícia estan en altres indrets de la Ciutat Vella, tot i que les torres de Serrans i les de Quart, les úniques que es conserven de les muralles cristianes, fan de portes de les vies frontereres del barri. I no és que no integre elements patrimonials de gran interès, com ara el convent del Carne i les úniques restes conegudes de les muralles àrabs, amb el deliciós Portal de Valldigna. Tanmateix, no són, en la seua singularitat, allò més significatiu, sinó una trama complexa i valuosa percebuda amb estima per València.

Avui això es qüestionable. El Carne ha caigut en un estat de semiabandó. Des de la riuada del 1957 que tant el va afectar i amb les expectatives, no acomplertes, de prolongació d'una avinguda de l'Oest que l'hauria tallat pel mig, la davallada ha estat considerable. La població ha minvat en un 75% i ha envellit; han desaparegut molts oficis artesans, sovint de forma injustificada; i, sobretot, hi ha hagut una croada d'enderrocaments, inclosos edificis catalogats com a patrimoni arquitectònic. En molts casos l'han feta propietaris que ja no vivien al barri o que no havien viscut mai. La construcció de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) en una illa de la perifèria de moment no ha tingut efectes regeneradors, tot i tractar-se d'un equipament d'una qualitat civil indiscutible.

A hores d'ara, la ciutadania relaciona el Carne amb Beirut.

Carles Dolç